

Oppdragsgiver: Feste Grenland AS
Oppdragsnavn: Reguleringsplan Smedgata 33 - fremmede arter
Oppdragsnummer: 636679-01
Utarbeidet av: Heiko Liebel
Oppdragsleder: Heiko Liebel
Dato: 10.05.2022
Tilgjengelighet: Åpent

Notat: Fremmede arter og tiltak i Smedgata 33, Porsgrunn kommune

Innhold

1. Formål	3
2. Metode.....	3
3. Funn av fremmede arter	5
4. Anbefalte massehåndteringstiltak	8
5. Usikkerhet.....	10

Versjonslogg:

01	10.05.22	Fremmede arter og tiltak i Smedgata 33	HL	RS
VER.	DATO	BESKRIVELSE	AV	KS

1. Formål

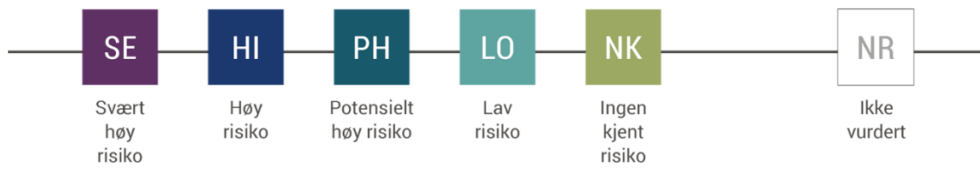
I forbindelse med en reguleringsplan for Smedgata 33, Porsgrunn kommune, ble det utført kartlegging av fremmede arter for å gi råd om mulige tiltak for å hindre spredning av uønskede fremmede arter innenfor og utenfor prosjektområdet.

Figur 1-1. Prosjektområdet i Smedgata 33.

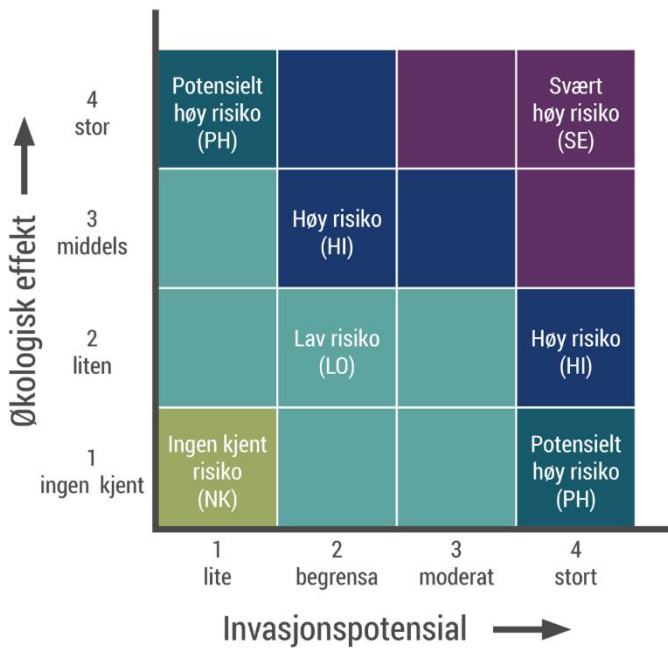
2. Metode

Planområdet ble kartlagt for fremmede arter den 06.05.2022. Det ble lett etter innførte plantearter som står på den norske lista over fremmede arter (Artsdatabanken 2018). Avhengig av skadepotensialet artene har, klassifiseres artene i forskjellige kategorier:

Figur 2-1. Når fremmede arter vurderes blir de plassert i en av følgende kategorier: SE svært høy risiko; HI høy risiko; PH potensielt høy risiko; LO lav risiko eller NK ingen kjent risiko. Arter som faller utenfor definisjoner og avgrensninger blir ikke vurdert, og havner i kategorien NR ikke risikovurdert (Artsdatabanken 2018).

Har arten en høy økologisk effekt ved å danne ensartete, tette bestander (for eksempel kjempespringfrø) og har arten et stort invasjonspotensial (for eksempel en effektiv spredningsevne) havner arten i høyeste kategori: SE – svært høy risiko. Fremmede arter i de to høyeste kategoriene SE og HI (høy risiko) bør prioriteres ved tiltak.

Figur 2-2. Matrisen viser ulike kombinasjoner av invasjonspotensial og økologisk effekt, og hvilken risikokategori det gir. Begge aksene i matrisen inneholder fire delkategorier som viser artens invasjonspotensial og økologiske effekt (Artsdatabanken 2018).

3. Funn av fremmede arter

Tolv forskjellige fremmede arter ble registrert i planområdet, derav 6 i de to høyeste risikokategoriene SE og HI. Verdifulle naturtyper, som kan bli utsatt av spredning direkte fra planområdet, er ikke registrert i planområdet eller i influensområdet.

Figur 3-1. I hagen på eiendommen i Smedgata 33 finnes mange tuja og kjempetuja og en rekke andre uønskede, fremmede arter (foto: H. Liebel).

Figur 3-2. Russeblåstjerne i hagen i planområdet (foto: H. Liebel).

Tabell 3-1. Registrerte fremmede arter i planområdet.

Nr.	Art	Status	Kommentar
1	Rødhyll	SE - svært høy risiko	Enkeltforekomst tett inntil huset
2	Kanadagullris	SE - svært høy risiko	Flere planter mellom huset og Smedgata
3	Hagebarlind (hybridbarlind)	SE - svært høy risiko	To busker midt i hagen
4	Hageberberis (høstberberis)	SE - svært høy risiko	Fire større busker fordelt i hagen (noe usikkert hvilken innførte berberisart det dreier seg om, antakelig høstberberis)
5	Moskuskattost	HI - høy risiko	En forekomst mellom Smedgata og huset
6	Russeblåstjerne	HI - høy risiko	Flere planter i hagen ved SØ-hjørnet av huset
7	Nordmannsedelgran	LO - lav risiko	Et tre midt i hagen
8	Tuja	LO - lav risiko	Flere forekomster, arten er giftig
9	Kjempetuja	LO - lav risiko	Fire høyreiste kjempetuja øst i hagen; arten er giftig
10	Rhododendron sp.	LO - lav risiko	En busk (ikke artsbestemt)
11	Syrin	NR - ikke risikovurdert	To busker i hagen
12	Tårepil	NK - ingen kjent risiko	To små trær i hagen

Artene har forskjellige måter å spre seg på og tiltak må tilpasses deretter. Kanadagullris er for eksempel en art med stor frøproduksjon og klonal vekst med jordstengel om høsten. Ved klonal vekst danner den tette bestander og arten invaderer nye areal på denne måten. Syrin derimot (etablert i Norge før 1700 og dermed ikke vurdert som fremmed art i fremmedartslista) har klonevekst ved rotskudd og frø spres med vind over korte distanser. Rotfragmenter kan muligens også gi opphav til nye planter av syrin. Rødhyll spres med fugler som spiser bærene (Misfjord og Angell-Pedersen 2018).

Figur 3-3. Registrerte hageplanter/fremmede arter i planområdet.

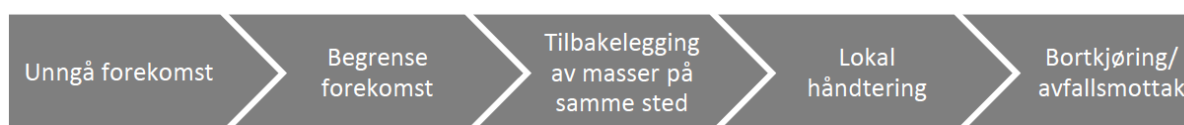
Figur 3-4. Forekomster av kanadagullris og moskuskattost mellom terrasse og Smedgata (foto: H. Liebel).

Figur 3-5. Rødhyll forekommer inntil husveggen (foto: H. Liebel).

4. Anbefalte massehåndteringstiltak

Forskrift om fremmede organismer § 24, punkt 4 åpner for følgende behandling av masser infisert med fremmede plantearter: «tildekking, nedgraving, varmebehandling, eller levering til lovlig avfallsanlegg». De enkleste og minst kostbare tiltakene bør prioriteres etter følgende rekkefølge (Misfjord og Angell-Pedersen 2018):

Som figuren over viser, vil det være mellomlagring av masser innenfor anleggsområdet og deretter gjenbruk av disse i anlegget, som er den mest hensiktsmessige håndteringen av infiserte masser. Ved bortkjøring stiller ikke regelverket andre krav enn at massene skal

leveres til «lovlig avfallsanlegg». Masser med fremmede arter er generelt sett ikke definert som forurenset, og det er derfor ikke et generelt krav om at mottak skal være godkjent for forurensete masser eller på andre måter ha spesiell godkjenning.

Tabell 4-1. Anbefalte tiltak for å unngå spredning av fremmede arter i høye risikokategorier (blant annet basert på Misfjord og Angell-Pedersen 2018).

Nr.	Art	Status	Tiltak
1	Rødhyll	SE - svært høy risiko	Graves ut og komposteres på deponi.
2	Kanadagullris	SE - svært høy risiko	Graves opp slik at alt av røtter og jordstengler blir med. Dersom gravearbeider gjøres på høst, vinter og vår må det graves 0,5 m ned i en radius på 1,5 m rundt individet, pga. at det ligger jordstengler her. Dersom gravearbeider skjer på sommeren kan det graves 0,5 m ned i en radius på 0,5 m rundt nye individer. Topplaget (20 cm) i 2 meters radius rundt bør tas med. De infiserte massene tildekkes med 3 m fyllmasser, eller med ugjennomtrengelig duk og 0,5 m fyllmasser. Mellomlagring: Massene lagres oppå duk/tett dekke, og dekkes med ugjennomtrengelig duk. Rengjøringskrav: Jordrester fjernes med avbørsting/spyling. Krav ved transport: Transporteres med tett bunn og overdekking
3	Hagebarlind (hybridbarlind)	SE - svært høy risiko	Buskene bør hogges og deponeres/komposteres.
4	Hageberberis (høstberberis)	SE - svært høy risiko	Buskene bør hogges og deponeres/komposteres.
5	Moskuskattost	HI - høy risiko	Vokser sammen med kanadagullris og behandles i samme tiltak.
6	Russeblåstjerne	HI - høy risiko	Løkplante med stort invasjonspotensial. Graves opp (20 cm) slik at røtter blir med. Massene kan brukes om igjen på stedet, men de bør dekkes over med et 0,5 m tykt lag av uinfisert materiale.

Figur 4-1. Det anbefales spesiell massehåndtering i de arealene som er vist med brun/oransje farge (brun: forekomst av kanadagullris/moskuskattost; oransje: russeblåstjerne).

Tuja og kjempetuja skal forbrennes eller deponeres (ikke komposteres!) da de er giftige for marklevende dyr (for eksempel mark, Haszprunar 2019).

5. Usikkerhet

Kartleggingstidspunktet var tidlig i vekstsesongen. Derfor var det ikke mulig å bestemme alle fremmede artene til artsnivå. I tillegg var tidspunktet for tidlig å kunne registrere noen fremmede arter som muligens vokser i området senere på året.

Kilder

- Artsdatabanken 2018: [Fremmedartslista 2018 \(artsdatabanken.no\)](https://artsdatabanken.no) [09.05.2022]
- Haszprunar G. 2019: [Vortrag Prof. Haszprunar: Förderung von Biodiversität by Pfaffenhofen a. d. Ilm - Issuu](#) [10.05.2022]
- Misfjord K. & S. Angell-Pedersen 2018: Håndtering av løsmasser med fremmede skadelige plantearter og forsvarlig kompostering av planteavfall med fremmede skadelige plantearter. Rapport fra Sweco Norge AS, 70 s.